

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 12.06.2023 § 226

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 12.06.2023

§ 226

Lahden ilmasto-ohjelman päivitys

2863/11.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala 044 482 6376

Ympäristökoordinaattori Aino Kulonen 044 482 6178 ö

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Lahden Ilmasto-ohjelman päivityksen sekä Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman viemisen osaksi Lahden ilmasto-ohjelmaa.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Mira Nieminen teki seuraavan palautusehdotuksen: Esitän, että Lahden ilmasto-ohjelma 2023 palautetaan takaisin valmisteluun ja ohjelma valmistellaan uudelleen toimenpiteiden osalta yhdessä parlamentaarisesti puolueiden ja virkamiesten kesken.

I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusesitys, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Virta, Nieminen E., Kaikkonen, Talja, Putula, Bruneau, Hildén) ja 3 EI-ääntä (Aaltonen, Ratia, Nieminen M.). Äänestyslista on liitteenä.

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä.

Perusteluosa

Lahden strategiaan on kirjattu tavoitteeksi hiilineutraalius vuonna 2025. Tavoite tarkoittaa tuotantoperusteisten päästöjen vähentämistä 80 %:lla vertailuvuodesta 1990 ja jäljelle jäävien päästöjen sitomista hiilinieluihin tai hyvittämistä muilla keinoilla. Tavoitteen kaupunkia ohjaa nyt päivitettävä Lahden ilmasto-ohjelma, jossa on sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen toimenpiteitä. Toimenpidelista toimii pohjana EU:n kaupunkimission ilmastopimukselle. Päivityksen yhteydessä tarkennettiin päästölaskentoja ja laadittiin päästöskenaariot vuosille 2025-2030.

Lahden kaupunginhallitus hyväksyi Lahden Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelman (SECAP) vuonna 2019. Ohjelmaan on kirjattu, että toimenpiteet päivitetään neljän vuoden välein. Nyt julkaistava Lahden ilmasto-ohjelma on tämän ohjelman ensimmäinen päivitys.

Keskeisimmät päivityksen tuomat muutokset ovat:

- Päivitetyt päästölaskennat (1990-2021) sekä päästöskenaariot (2025-2030)

- Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman (2020) toimenpiteet tuotiin osaksi ilmasto-ohjelmaa (Teema 5: Hiilinielut ja kompensatiot)
- Toimenpidelistan päivitys

Päivityskierroksella keskityttiin etsimään uusia vaikuttavia toimenpiteitä, jotka ohjaavat Lahtea kohti hiilineutraaliutta tavoitevuonna 2025.

Toimenpideohjelmassa on kuusi teemaa: ilmastojohtaminen, energia, liikenne, kiertotalous ja kestävä kulutus, hiilinielut ja kompensatiot sekä sopeutuminen ja varautuminen. Kullekin teemalle asetettiin omat hyötytavoitteet. Ohjelmassa on yhteensä 96 toimenpidettä.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja varautumisen toimenpiteitä ei tällä kierroksella päivitetty.

Nyt päivitettävä toimenpidelista toimii myös pohjana EU:n kaupunkimission ilmastopimukselle, jonka on tarkoitus valmistua syksyllä 2023. Vanhojen toimenpiteiden kirjauksia korjattiin ja vastuunjako selvennettiin. Ohjelmasta jätettiin pois toimenpiteet, jotka ovat jo valmistuneet, joiden vaikuttavuus on vähäinen, jotka toteutuvat joka tapauksessa ja jotka ovat mukana muissa kaupungin ohjelmissa.

Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta vaikuttavimpia uusia toimenpiteitä ovat mahdollinen hiilen talteenotto kaukolämmön tuotannon yhteydessä sekä sähkökattilat, joilla voidaan korvata fossiilisia polttoaineita kaukolämmön tuotannossa. Liikenteessä vähäpäästöinen joukkoliikenne sekä kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelma tuovat paikallisia päästövähennyksiä.

Tarkennetut päästölaskennat osoittavat, että Lahden alueen tuotannolliset päästöt ovat pienentyneet 64 % vertailuvuodesta 1990. Vuosille 2025-2030 lasketut päästöskenaariot ennustavat, että erityisesti energiasektorin päästöt vähenevät merkittävästi lähivuosina, mutta liikenteen osalta

päästöt laskevat hitaasti. 80 %:n päästövähennystavoitteeseen ei skenaarion perusteella päästä vielä vuonna 2025, mutta todennäköisesti lähivuosina.

Lahdella on edelleen hyvät mahdollisuudet saavuttaa hiilineutraalius ensimmäisenä suurempana kaupunkina Suomessa, vaikka tavoitevuosi 2025 ei toteudukaan. Hiilineutraaliuden saavuttamiseksi tarvitaan kuitenkin lisätoimia. Energiasektorilla tarvitaan Ren-Gasin mahdollistama hiilen talteenotto tai vaikuttavuudeltaan vastaava investointi. Liikenteessä on sitouduttava uusiin paikallisiin toimenpiteisiin. Kestävän liikkumisen vuosi 2025 on mahdollisuus kokeiluille. Hiilinielujen ja kompensaaion osalta on keskityttävä paikallisen mallin kehittämiseen ja kustannustehokkaiden menetelmien tunnistamiseen. Innovaatiokilpailuilla voidaan suunnata resursseja uusille vaikuttaville avauksille. Onnistumisessa on suuri rooli kaupunkiorganisaation ulkopuolisilla toimijoilla: yrityksillä, asukkailla ja kansallisella ilmastotyöllä.

Merkittävimmille toimenpiteille tehtiin vaikutusten arviointi osana ohjelman päivitystä. Arviossa keskityttiin toimenpiteiden päästövähennys- ja talousvaikutuksiin. Toimenpiteiden yhteenlaskettu päästövähennysvaikutus on vuonna 2030 noin 100 kt Co₂e. Merkittävä osa toimenpiteistä toteutetaan virkatyönä, tai niiden kustannukset ovat vähäisiä. Tärkeimmistä energiasektorin toimenpiteistä ovat vastuussa konserniyhtiöt ja yritykset, joiden kustannusarviot ovat salaisia. Ohjelmassa on myös toimenpiteitä, jotka tuottavat pitkällä aikavälillä säästöä. Energian ja liikenteen teemoille on tunnistettu myös muita merkittäviä hyötyjä liittyen esimerkiksi terveyteen, hyvinvointiin, alueiden viihtyisyyteen, meluun ja ilmanlaatuun, sekä alueen elinvoimaan ja näkyvyyteen.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 12.06.2023 § 226

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote Elina Ojala ja Aino Kulonen